

Z-14106-WS

Evaluatie Zondagopenstelling

Wassenaar

2016

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Doel van het onderzoek.....	3
1.3	Werkwijze.....	3
1.4	Leeswijzer	4
2	Ontwikkelingen in de zondagopenstelling	5
2.1	Landelijke ontwikkelingen	5
2.2	Ontwikkelingen in Wassenaar	6
3	Winkeliers over zondagopenstelling Wassenaar	7
3.1	Winkels open op zondag?.....	7
3.2	Ervaringen met de zondagopenstelling in Wassenaar.....	8
3.3	Gewenste openingsfrequentie.....	9
4	Consumenten over zondagopenstelling in Wassenaar	10
4.1	Bezoekfrequentie koopzondag door inwoners Wassenaar	10
4.2	Tevredenheid en wensen van inwoners.....	12
5	Overige effecten van de zondagopenstelling	15
6	Toekomstige zondagopenstelling	16
6.1	Mogelijke Varianten	16
6.2	Overwegingen en varianten.....	16
6.3	Voorkeursvariant	18

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op 1 juli 2013 is de gewijzigde winkeltijdenwet in werking getreden. Deze wet geeft gemeenten de bevoegdheid om zelf te bepalen of de winkels zondag open mogen zijn. De gemeenten bepalen dus zelf het beleid ten aanzien van de zondagopenstelling van winkels. In de gemeente Wassenaar is het sinds 2014 voor supermarkten en tuincentra toegestaan om alle zondagen van 12.00 tot 19.00 open te gaan. Musea en videotheken in de gehele gemeente mogen elke zondag geopend zijn van 10.00 tot 21.00 uur en voor alle andere winkels in Wassenaar kunnen maximaal 12 koopzondagen per jaar per gebied worden aangevraagd.

In het coalitieakkoord 2014-2018 is opgenomen dat medio 2016 een evaluatie plaatsvindt over de zondagopenstelling op grond van de Winkeltijdenwet. Nu, ongeveer twee jaar na de wijziging van de mogelijkheden voor zondagopenstelling, wil de gemeente graag weten wat de ervaring is met, en de effecten van, de huidige mogelijkheden van de zondagopenstelling in Wassenaar. De uitkomsten van het onderzoek dienen als afwegingskader voor de gemeenteraad om een besluit te nemen over de wijze waarop de zondagopenstelling wordt voortgezet.

1.2 Doel van het onderzoek

Het onderzoek richt zich op de volgende vragen:

- Wat zijn de landelijke trends en ontwikkelingen met betrekking tot de zondagopenstelling?
- Wat is de ervaring en wat zijn de wensen van de winkeliers met betrekking tot de zondagopenstelling in Wassenaar?
- Wat is de ervaring en wat zijn de wensen van de inwoners/consumenten met betrekking tot de zondagopenstelling in Wassenaar?
- Wat zijn andere effecten van de zondagopenstelling (hierbij valt te denken aan geluidsoverlast, handhaving en administratieve lasten)?

1.3 Werkwijze

Op grond van artikel 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht dienen gemeenten bij elk besluit de betrokken belangen mee te wegen. Onder deze belangen vallen in dit geval onder andere de economische bedrijvigheid, de zondagsrust en de leefbaarheid. Om deze belangen goed in kaart te brengen en een volledig en onderbouwd antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen, is deskresearch gedaan naar trends en ontwikkelingen, zijn enquêtes onder winkeliers en inwoners van Wassenaar gehouden en is er onderzoek gedaan naar andere effecten van de zondagopenstelling in Wassenaar, zoals geluidsoverlast, handhaving en administratieve lasten.

Winkelier enquête

Voor het onderzoek onder de winkeliers zijn alle detailhandel ondernemers in Wassenaar uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek. Voor de enquête is gebruikgemaakt van een adressenbestand van niet-woningen waarbij een filtering is gemaakt naar alle panden met detailhandelbestemming. In totaal zijn 226 ondernemers benaderd per brief om digitaal de enquête in te voeren met een persoonlijke inlogcode. Zo`n 10 brieven zijn om verschillende redenen retour

gekomen. Een aantal hiervan om de reden, dat het pand momenteel verbouwd wordt en er geen huurder is (het Stadhoudersplein) of panden waarbij een dubbelbestemming geldt en het pand als kantoor of woonhuis wordt gebruikt en niet als winkel. Volgens de Locatus database zijn er 176 verkooppunten in Wassenaar. Hiervan hebben in totaal 58 ondernemers meegedaan aan het onderzoek. De respons onder winkeliers is 33 procent en dit komt goed overeen met eerdere enquêtes onder winkeliers in Wassenaar en vergelijkbare enquêtes.

Consumenten/inwoner enquête

Om in beeld te krijgen wat de mening is van de bevolking van Wassenaar over de zondagopenstelling van winkels is een online inwonersenquête ontwikkeld. Evenals in 2014 is een digitale enquête uitgezet via www.wassenaar.nl en uitgebreid gecommuniceerd via de lokale media, de digitale informatieborden en social media. Door deze wijze van enquêteren is alle inwoners van Wassenaar de mogelijkheid geboden hun mening te geven. Er hebben 192 inwoners de vragenlijst ingevuld. Dit aantal is niet representatief maar geeft wel een goed beeld van de ervaringen en wensen van inwoners en consumenten in de gemeente Wassenaar. Bij het analyseren van de uitkomsten is rekening gehouden met het ontdebellen op IP-adres. De uitkomsten van de enquête zijn aangevuld met de uitkomsten van het consumentenonderzoek (200 respondenten) dat in oktober 2015 is gehouden door IPSOS voor de Centrumvisie Wassenaar en het onderzoek (166 respondenten) voor het mooiste winkelgebied van Nederland in 2015 waarbij Wassenaar 2^e van Nederland is geworden.

Andere effecten van de zondagopenstelling

Tijdens de raads- en commissiebehandeling in 2014 bleek dat de gemeenteraad vragen had over de effecten die de zondagopenstelling zou hebben op verkeer- en/of geluidsoverlast voor de buurt. Overlast en andere effecten van de zondagopenstelling zijn belangrijk om een afgewogen besluit te kunnen nemen. Eventuele overlast is onderzocht via de afdelingen verkeer en handhaving van de gemeente. Daarnaast is een inventarisatie gemaakt van het aantal winkeliers en hun beweegredenen om zich niet te houden aan de huidige regelgeving voor de zondagopenstelling en de gevolgen hiervan. Ten slotte is gekeken naar de administratieve lasten die winkeliers en de gemeente Wassenaar hebben door de huidige zondagopenstelling.

De uitkomsten van de bovengenoemde onderzoeken zijn samengevoegd tot de 'rapportage evaluatie zondag openstelling Wassenaar'. Op basis van dit rapport zijn drie varianten uitgewerkt met overwegingen.

1.4 Leeswijzer

Allereerst wordt in hoofdstuk 2 een overzicht gegeven van de trends en ontwikkelingen met betrekking tot de zondagopenstelling in Nederland en Wassenaar. Hoofdstuk 3 geeft een weergave van de ervaringen en wensen van winkeliers in Wassenaar. Vervolgens worden in hoofdstuk 4 de ervaringen en wensen van consumenten/inwoners beschreven. In hoofdstuk 5 komen andere effecten van de zondagopenstelling aan bod. In hoofdstuk 6 wordt het rapport afgesloten met een aantal varianten voor voortzetting van de zondagopenstelling in Wassenaar.

2 Ontwikkelingen in de zondagopenstelling

2.1 Landelijke ontwikkelingen¹

Veel Nederlandse gemeenteraden hebben de afgelopen twee jaar het besluit genomen de winkeltijden op zondag te verruimen. In een aantal gemeenten gebeurde dat na een draagvlakpeiling onder de bevolking en winkeliers. Meestal betrof het gemeenten met beperkte of nog geen zondagopenstelling. Het beeld dat uit draagvlakpeilingen en (tussentijdse) evaluaties naar voren komt, is deels lokaal gekleurd. Bijvoorbeeld omdat een deel van de bevolking principiële bezwaren heeft of juist door de nabijheid van een grote stad, waardoor winkelen op zondag al langere tijd een optie was.

Er zijn ook overeenkomsten tussen de verschillende draagvlakpeilingen en evaluaties. Allereerst zijn steeds meer Nederlanders de afgelopen jaren op zondag gaan winkelen en dan vaak ook met een hogere frequentie. In vijf jaar tijd is de oriëntatie op de zondag als winkeldag toegenomen. Ging in 2010 zo'n 7 procent minimaal eens per maand op zondag winkelen / inkopen doen, in 2015 is dat aandeel opgelopen tot 14 procent. Dat ligt voor een groot deel in het verlengde van het vergrote aanbod. Verder blijkt draagvlak en ook het gebruik van de zondagopenstelling relatief sterk samen te hangen met leeftijd. Ouderen hebben duidelijk minder behoefte aan zondagopenstelling dan jongeren en werkenden. Een ander duidelijk resultaat is dat de behoefte aan wekelijks supermarktaanbod op zondag groter is dan de behoefte aan wekelijks (recreatief) winkelaanbod. Openstelling op 'eerste' feestdagen (eerste kerstdag, eerste paasdag, eerste pinksterdag) ziet een meerderheid van het publiek niet zo zitten.

Winkeliers blijken vaak wat meer 'verdeeld' dan het winkelend publiek, behalve de supermarkten, die bijna zonder uitzondering enthousiast zijn over openstelling op zondag (inmiddels geldt dat ook voor de budgetsupers). Ook bouwmarkten en tuincentra (die laatste zeker in het seizoen) willen meestal graag open. Bij de overige winkeliers zijn filiaalbedrijven en franchisebedrijven relatief vaak open. Kleinere winkeliers zijn minder vaak open. Verder is duidelijk dat centrumwinkels vaker open zijn dan meer perifere winkels (uitgezonderd de supermarkten). Winkelpersoneel is langs vergelijkbare lijnen verdeeld: jongeren die een baantje bij een supermarkt hebben zijn positiever dan (ouder) personeel van kleinere zaken.

In de praktijk zijn in de gemeenten met zondagopenstelling dus niet alle winkels elke zondag open. Op meerdere plaatsen is sprake van (zelf-)regulering door centrumondernemers (bijv. de eerste of laatste zondag van de maand open, of twee zondagen in de maand). Het succes daarvan hangt samen met het organiserend vermogen van de winkeliersverenigingen en met heldere communicatie richting winkelend publiek. De verwachting is dat er op termijn sprake is van een 'natuurlijk evenwicht', in de zin dat elke plaats waar sprake is van zondagopenstelling langzamerhand zal toegroeien naar een balans tussen vraag en aanbod.

---

¹ Bron: recent onderzoek van I&O research naar de zondagopenstelling in Nederland

De economische effecten van zondagopenstelling zijn enigszins diffuus. Nederlanders zijn de afgelopen jaren minder gaan uitgeven aan niet-dagelijkse producten (mode en luxe, vrije tijd, "in en om het huis") en iets meer aan dagelijkse producten (voeding en persoonlijke verzorging). Dat laatste is deels in verband te brengen met prijsstijgingen, maar deels ook te verklaren door het aanbod op zondag. Wat de niet dagelijkse-producten betreft lijkt er een verband te zijn met het publiek waar men van afhankelijk is (bijv. jongeren en werkenden) en de 'trekkracht' op winkelend publiek van buiten de gemeente. Met andere woorden: voor sommige winkels loont het om op zondag open te zijn en voor andere veel minder. Er zijn uiteraard ook winkels die minder omzet draaien doordat ze niet open zijn en hun concurrenten wel. Overigens heeft het 'succes' van de zondagopenstelling ook een keerzijde: op andere dagen – en met name ook de koopavond – is het in veel gemeenten rustiger geworden in de winkelstraten.

De (mogelijke) effecten van verruimde zondagopenstelling op overlast voor omwonenden zijn aanwezig (met name parkeren, laden en lossen zijn veelal gereguleerd), maar lijken in de praktijk kleiner dan vooraf 'gevreesd'.

2.2 Ontwikkelingen in Wassenaar

In de gemeente Wassenaar is het sinds 2014 voor supermarkten en tuincentra toegestaan om alle zondagen van 12.00 tot 19.00 open te gaan. Musea en videotheken in de gehele gemeente mogen elke zondag geopend zijn van 10.00-21.00 uur en voor alle andere winkels in Wassenaar kunnen maximaal 12 koopzondagen per jaar per gebied worden aangewezen.

In de praktijk zijn twee van de vier supermarkten vanaf de wijziging in 2014 alle toegestane zondagen geopend en hebben de andere twee supermarkten begin 2016 besloten ook alle toegestane zondagen open te gaan. Voor het centrum worden jaarlijks 12 koopzondagen aangevraagd waarvan in 2014 en 2015 zo'n 4 a 5 keer gebruik werd gemaakt. Nadat een supermarkt aan de Luifelbaan begin 2016 heeft aangekondigd alle zondagen open te gaan hebben andere winkeliers op de Luifelbaan besloten dit voorbeeld te volgen. Zij hebben daarom besloten tot eind mei al gebruik te maken van alle toegestane 12 koopzondagen in afwachting van een besluit van de gemeenteraad in juni.

In omliggende gemeenten wordt wisselend gebruikgemaakt van de zondagopenstelling. In Voorschoten mogen alle winkels alle zondagen open, maar is dit beperkt tot de periode tussen 12.00 en 19.00 uur. Winkels in Leiden, Den Haag en Leidschendam-Voorburg mogen alle zondagen de hele dag open. In meerdere gemeenten gelden echter wel beperkingen op de vrijstelling voor een aantal feestdagen. Voor winkels in gemeente Katwijk is het helemaal niet toegestaan om op zondag open te gaan. In de praktijk zijn doorgaans de supermarkten en tuincentra in de omliggende gemeenten (afgezien van Katwijk) geopend op zondag. Veel winkeliersverenigingen maken daarnaast afspraken met de winkeliers in het betreffende gebied om een of meerdere zondagen per maand gezamenlijk open te gaan. Niet alle winkeliers sluiten zich hier bij aan. Ook is er overleg tussen de verschillende winkeliersverenigingen van naburige gemeenten om niet op dezelfde zondagen open te gaan maar dit te spreiden over de maand.

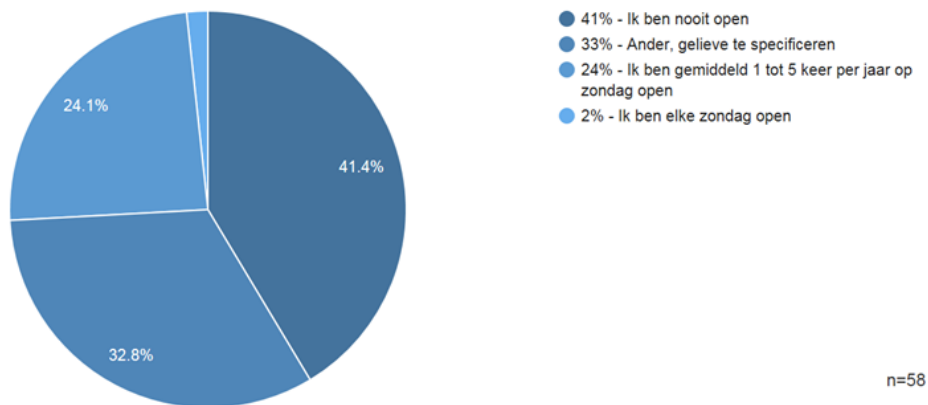
3 Winkeliers over zondagopenstelling Wassenaar

3.1 Winkels open op zondag?

Meerderheid winkeliers is een of meerdere keren open op zondag

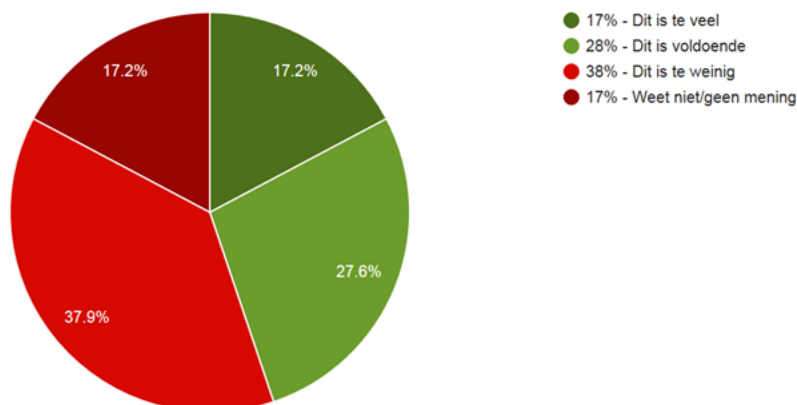
Bijna 59 procent van de winkeliers die hebben deelgenomen aan het onderzoek geven aan 1 of meerdere keren gebruik te hebben gemaakt van de koopzondag. 41 procent geeft aan nooit gebruik te maken van de mogelijkheid om open te gaan op zondag. Een derde van de winkeliers die hebben gekozen voor de optie 'anders' geven voornamelijk aan open te gaan op de zondagen voor de feestdagen.

Hoe vaak is uw winkel open op zondag?

Iets meer dan een derde van de winkeliers vindt de frequentie waarmee de winkel open mag op zondag te weinig. Daarentegen vindt 28 procent van de ondernemers de huidige frequentie van 12 koopzondagen voldoende en 17 procent vindt het te veel. De belangrijkste reden voor winkeliers om open te gaan op zondag is de service voor de klant en verhoging van de omzet. Ook het bijdragen aan het imago van het winkelgebied en dat consumenten anders naar andere gemeenten gaan, zijn redenen om open te gaan op zondag. De ondernemers die niet open zijn, geven als belangrijkste redenen dat ze hun winkels niet op zondag openen uit economische overwegingen. Ook persoonlijke redenen en het hebben van een rustdag worden genoemd.

Kunt u een oordeel geven over de huidige frequentie waarmee uw winkel op zondag open mag?

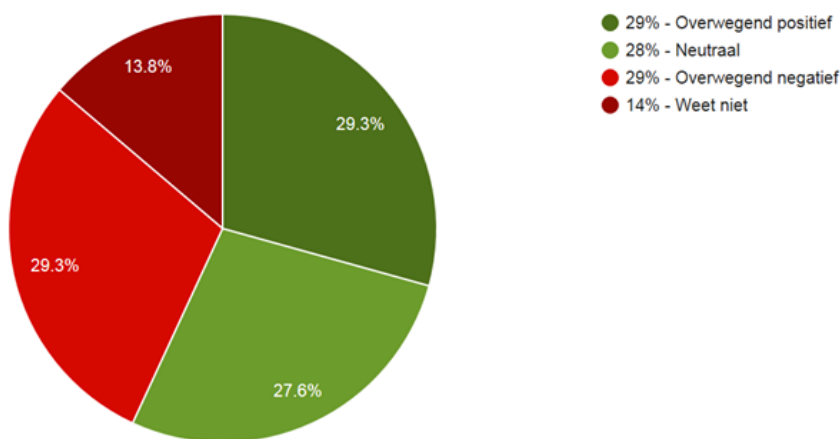

3.2 Ervaringen met de zondagopenstelling in Wassenaar

Winkeliers verdeeld over zondagopenstelling

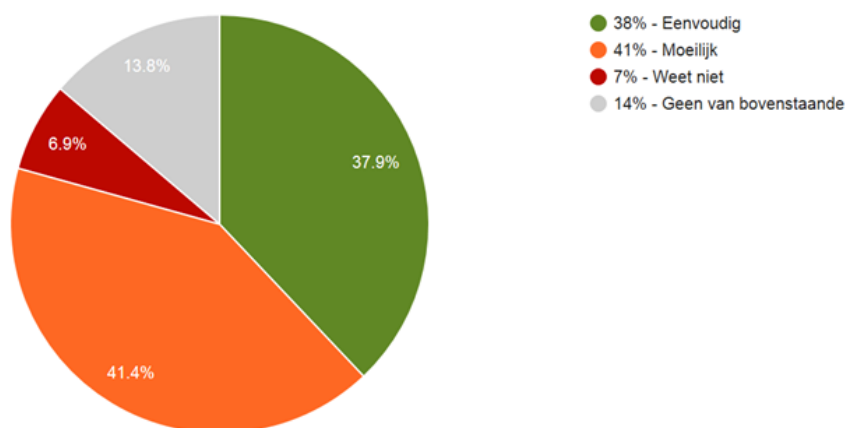
Winkeliers in Wassenaar zijn verdeeld in hun ervaringen met de zondagopenstelling. Een aantal van 29 procent van de winkeliers is overwegend positief over de huidige zondagopenstelling. Eenzelfde percentage van 29 procent is echter overwegend negatief over de zondagopenstelling in Wassenaar. 28 procent geeft aan neutraal te staan tegenover de ervaringen met de zondagopenstelling en 14 procent weet het niet.

Wat is uw algemene ervaring met de zondagsopenstelling van u winkel?

41 procent van de winkeliers is van mening dat personele invulling moeilijk is. Bijna een gelijk aantal van 38 procent geeft aan dat personele invulling juist eenvoudig is. Zelfstandige winkeliers geven daarbij aan meer moeite te hebben met personele invulling dan filiaalbedrijven.

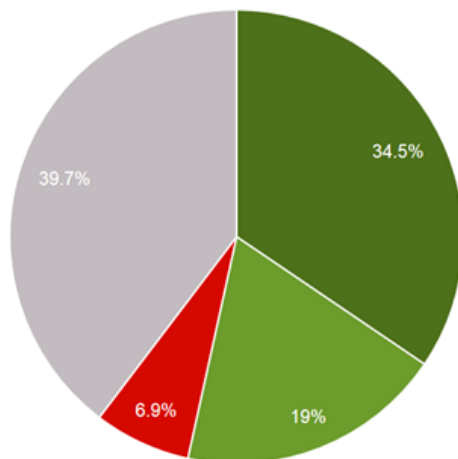
Personele invulling op zondag is...

Ruim een derde van de winkeliers ervaart (nog) geen omzetverhoging door de openstelling op zondag. Een vijfde van de winkeliers geeft aan wel een hogere weekomzet te behalen. Een groot deel van de winkeliers geeft aan niet te weten of zij een hogere weekomzet hebben. Dit komt deels doordat deze ondernemers nu niet open zijn. Slechts enkele winkeliers geven aan een lagere omzet te hebben door de openstelling op zondag.

Heeft de openstelling in Wassenaar invloed op uw weekomzet?

- 34% - De openstelling heeft geen invloed op de weekomzet
- 19% - Sinds de openstelling op zondag heb ik een hogere weekomzet
- 7% - Sinds de openstelling op zondag heb ik een lagere weekomzet
- 40% - Weet niet/niet open

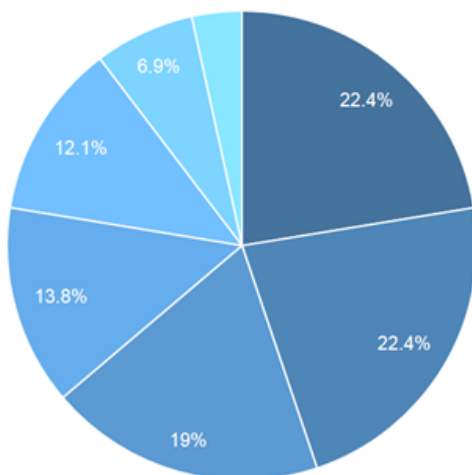
n=58

3.3 Gewenste openingsfrequentie

Gewenste openingsfrequentie: winkeliers

Winkeliers is ook gevraagd naar hoe vaak winkels in de gemeente Wassenaar wat hen betreft de winkeldeuren mogen openen. Bijna een kwart geeft aan dit wekelijks te willen doen. Ook een kwart geeft aan alleen rond de feestdagen open te willen. 12% geeft aan nooit open te willen gaan op zondag.

Hoe vaak wilt u dat de winkels open zijn op zondagen in Wassenaar?

- 22% - Wekelijks
- 22% - Alleen rond de feestdagen
- 19% - Ander, gelieve te specificeren
- 14% - Maandelijks
- 12% - Nooit
- 7% - Weet niet
- 3% - 3 a 4 keer per jaar en op feestdagen

Veel winkeliers ontevreden over ongelijkheid in huidige verordening

Via verschillende kanalen hebben ondernemers aangegeven onvrede te hebben met de ongelijkheid die is ontstaan door de huidige verordening. Waar in de huidige verordening als bescherming van de kleine ondernemer is opgenomen dat men maximaal 12 keer per jaar open mag, ervaart een aantal ondernemers dit juist als oneerlijke concurrentie aangezien supermarkten en tuincentra wel alle zondagen open mogen. Zo mag Bright Living aan de Rijksstraatweg die tuinmeubelen verkoopt niet open terwijl de Bosrand aan de overkant wel open mag op zondag. Ook hebben een aantal kleine zelfstandigen op de Luifelbaan aangegeven van de zondagopenstelling van de Jumbo mee te willen profiteren. Deze openstelling zorgt immers voor grote bezoekersstromen.

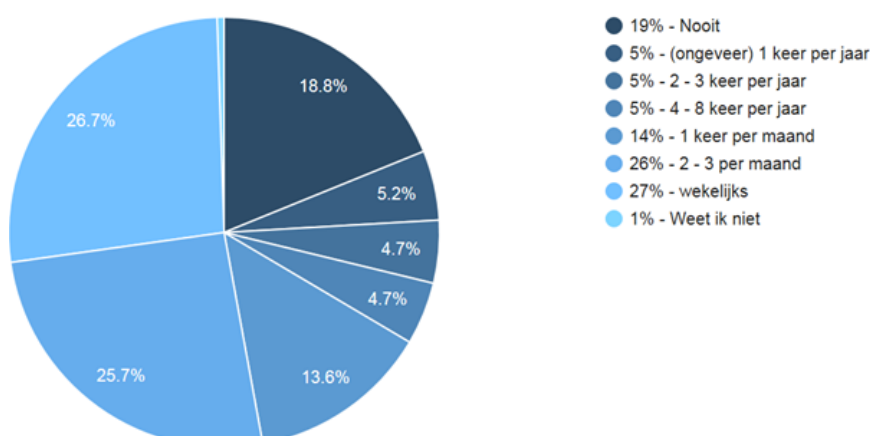
4 Consumenten over zondagopenstelling in Wassenaar

4.1 Bezoekfrequentie koopzondag door inwoners Wassenaar

Overgrote meerderheid van inwoners Wassenaar bezoekt (wel eens) winkels op zondag

Een ruime meerderheid van 81 procent van de respondenten heeft het afgelopen jaar wel eens winkels op zondag bezocht. Ruim een kwart winkelt wekelijks op zondag en ruim een kwart winkelt 2-3 keer per maand. Een vijfde deel gaat nooit op zondag winkelen of boodschappen doen.

Hoe vaak gaat u gemiddeld winkelen of boodschappen doen op zondag?

De belangrijkste reden om op zondag de winkels te bezoeken, is de concrete winkelbehoefte op zondag omdat men iets nodig heeft. Ook kiest een deel voor de zondag omdat men op de andere dagen van de week geen of minder tijd heeft. Het gezellig winkelen op een koopzondag is minder genoemd: een kwart van de inwoners die op zondag winkels bezoekt noemt dit (ook) als reden.

Wat zijn de belangrijkste redenen dat u (wel eens) op zondag winkelt en/of boodschappen doet?

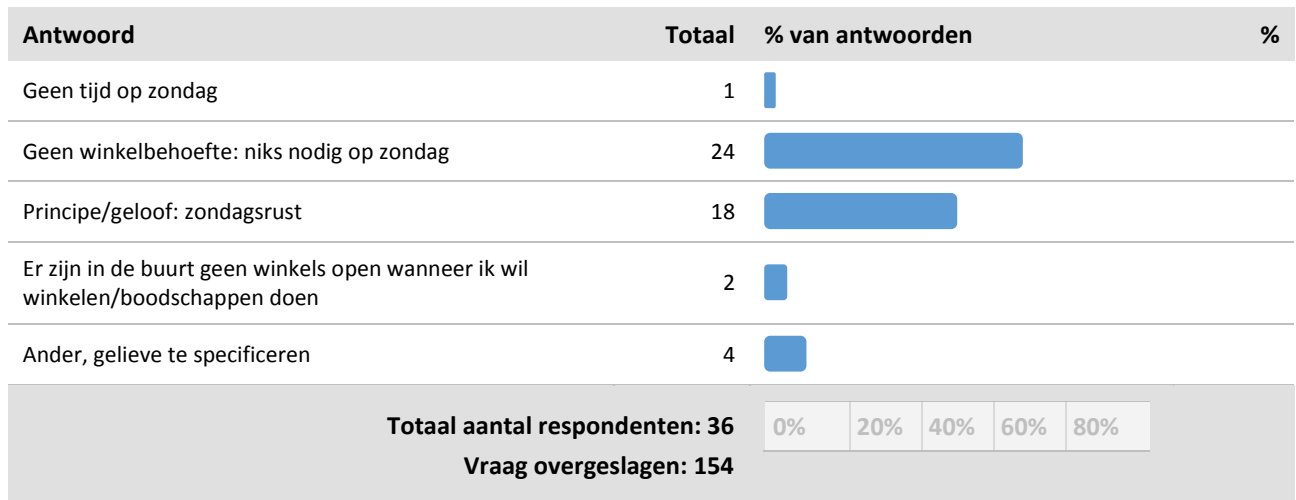
Antwoord	Totaal	% van antwoorden	%
Geen of minder tijd op andere dagen	64		
Winkelbehoefte: heb vaak iets nodig op zondag/onverwacht bezoek	71		
Gezelligheid/recreatief winkelen	37		
Op zondag is het minder druk in de winkels dan op andere dagen	17		
Weet ik niet	4		
Ander, gelieve te specificeren	20		

Totaal aantal respondenten: 155

0%
20%
40%
60%
80%

19 procent van de respondenten bezoekt nooit winkels op zondag. De belangrijkste redenen om nooit winkels te bezoeken op deze dag, is geen winkelbehoefte op zondag en het belang van de zondagsrust.

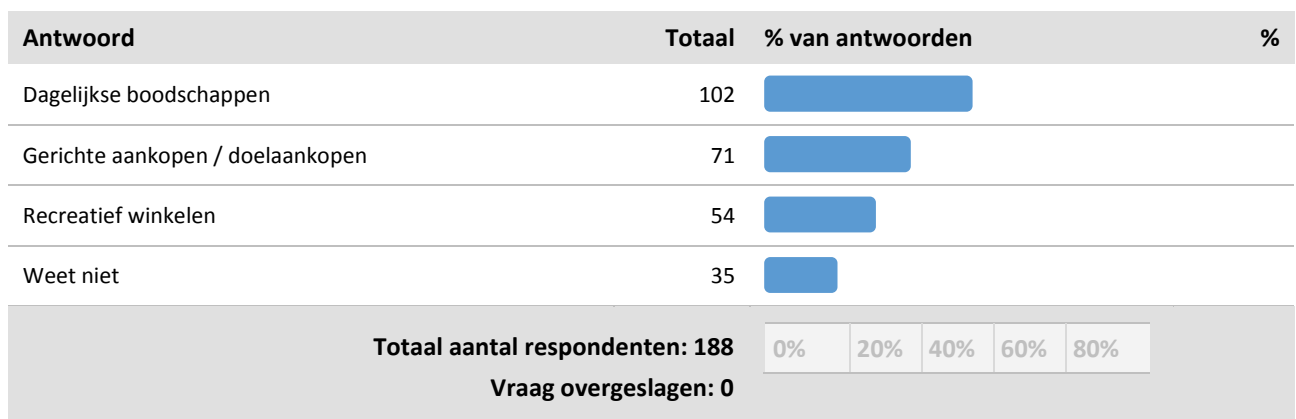
Wat zijn de belangrijkste redenen dat u nooit winkelt en/of boodschappen doet op zondag?

Consumenten komen vooral boodschappen of doelgericht inkopen doen

Consumenten in Wassenaar geven aan veelal op zondag op pad te gaan voor boodschappen of voor gerichte aankopen of doelaankopen.

Doet u op zondag meestal dagelijkse boodschappen of gaat u dan juist winkelen?

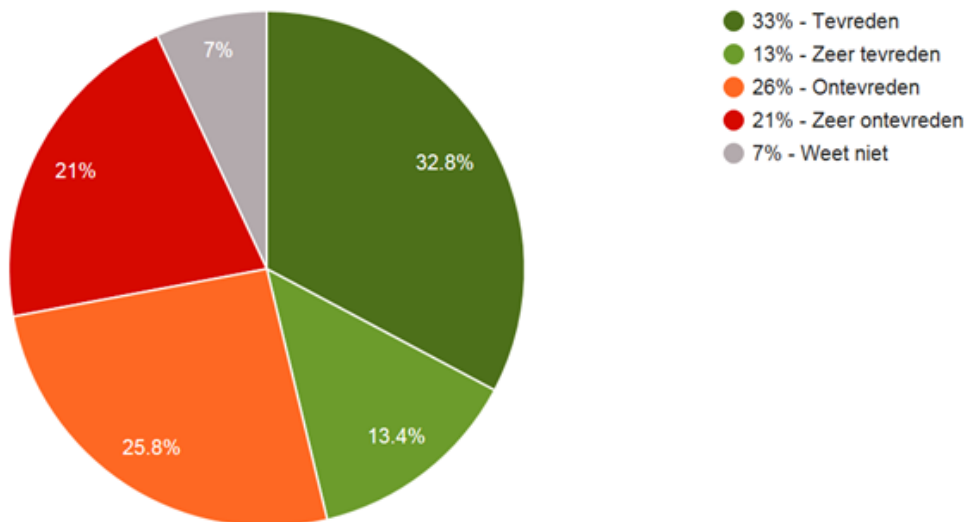

4.2 Tevredenheid en wensen van inwoners

Bijna de helft van de inwoners is tevreden over huidig aantal koopzondagen

Een groot deel van de inwoners (46 procent) is tevreden over het huidige aantal zondagen dat de winkels in Wassenaar open (mogen) zijn. Een op de tien inwoners is zelfs zeer tevreden. Hier staat tegenover dat iets meer dan een kwart juist ontevreden is. Een vijfde van de inwoners is zelfs zeer ontevreden. Deze ontevredenheid kwam ook naar voren in het Ipsos consumentenonderzoek dat in oktober 2015 is gehouden voor de centrumvisie Wassenaar. Bij een vraag naar de waardering van het centrum gaven inwoners in dit onderzoek aan het minst tevreden te zijn over de koopzondag. Men ervaart het als onduidelijk wanneer winkels wel of niet open gaan. Daarnaast zien veel inwoners graag dat de winkels vaker open gaan op zondag dan nu het geval is. Een kleiner aantal geeft aan de winkels liever dicht te hebben op zondag onder andere voor de zondagsrust.

Hoe tevreden bent u met het huidige aantal zondagen dat winkels in Wassenaar open zijn?

Gewenste openingsfrequentie: inwoners

Bij de gewenste openingsfrequentie van winkels, geven de meeste inwoners (70%) aan dat supermarkten wat hen betreft wel wekelijks open mogen. Bij de overige winkels vindt 60 procent dat deze winkels minimaal 1 keer per maand open moet zijn op zondag en is 43 procent voor wekelijkse opening. Veel inwoners geven daarbij aan het belangrijk te vinden dat winkeliers onderling afspraken maken om op vooraf bepaalde zondagen allemaal open te gaan. Het vaker en gezamenlijk open gaan van de winkels komt ook terug als aanbeveling van consumenten in het Ipsos consumentenonderzoek en als aanbeveling van adviesbureau Retail Management Center in de centrumvisie. Bij grootschalige winkels is het aandeel wekelijks open iets meer dan de helft.

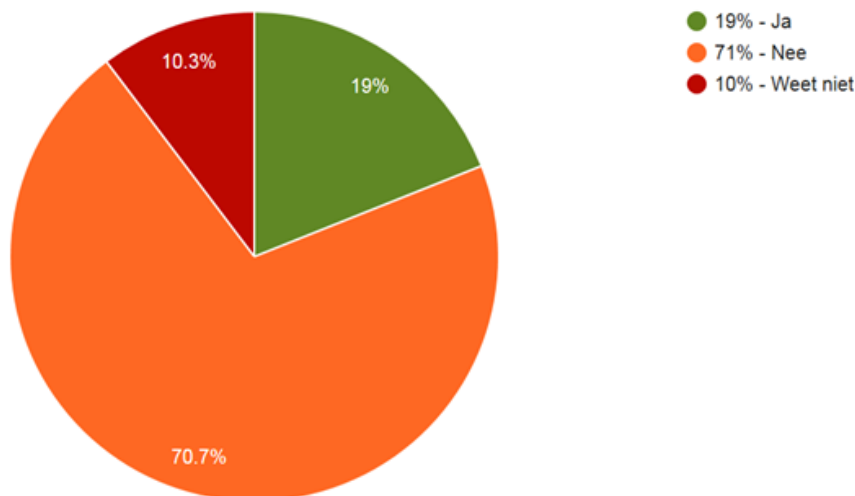
Hoe vaak wilt u dat winkels op zondag open zijn in Wassenaar?

Inwoners vinden het bepalen van de openingstijden geen taak van de overheid

Ruim 70 procent van de inwoners vindt het geen taak van de overheid maar van de ondernemers zelf om te bepalen wanneer winkels open mogen zijn. 19 procent van de inwoners vindt het wel een taak van de overheid.

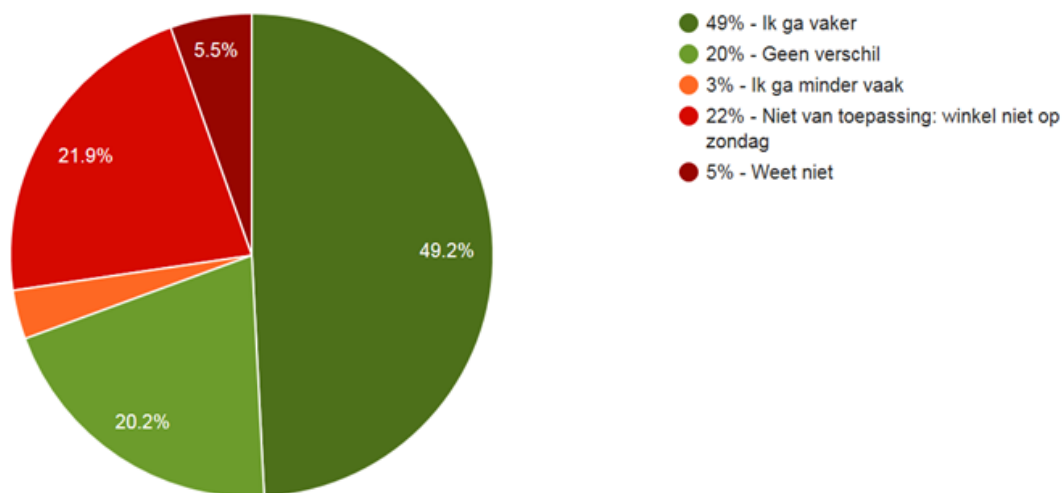
Vindt u het een taak van de overheid om te bepalen wanneer winkels open mogen zijn?

Helft van inwoners geeft aan gebruik te willen maken van meer koopzondagen

Wanneer eventueel gekozen wordt voor verruiming van de openstelling van winkels op zondag in Wassenaar zegt bijna de helft van de inwoners ook gebruik te zullen maken van deze ruimere mogelijkheden om op zondag winkelinkopen te doen. Inwoners geven daarbij aan dat men graag eenduidige en gezamenlijke openingsdagen en -tijden ziet van winkels in Wassenaar.

Stel, de winkels in het centrum van Wassenaar gaan vaker dan 1 keer per maand open op zondag. Gaat u dan vaker op zondag in het centrum van Wassenaar winkelen dan nu?

5 Overige effecten van de zondagopenstelling

Administratieve handelingen

In de huidige verordening is het voor alle supermarkten en tuincentra toegestaan om alle zondagen van 12.00 tot 19.00 open te gaan. Door deze regels is het voor deze ondernemers niet langer nodig om een ontheffing aan te vragen. Alle andere winkeliers dienen gezamenlijk per gebied voorafgaand aan het betreffende jaar een verzoek in te dienen voor maximaal 12 koopzondagen. Deze aanvragen per gebied dienen vervolgens vastgesteld te worden door het college en worden gepubliceerd in de krant. Het aanvragen van koopzondagen vraagt zo administratieve handelingen van zowel de aanvrager als de ambtelijke organisatie.

Handhaving

Sinds de wijziging van de winkeltijdenverordening Wassenaar in 2014 zijn de Bijzonder Opsporingsambtenaren (hierna te noemen BOA) van de gemeente Wassenaar meer ingezet om te controleren of winkeliers zich houden aan de regels van de verordening. Deze inzet zal ook bij een wijziging van de verordening niet afnemen aangezien ook dan de BOA's worden ingezet, zij het voor andere controles op bijvoorbeeld parkeren en/of uitstallingen.

Sinds 2014 zijn er meerdere overtredingen geconstateerd van de Winkeltijdenverordening Wassenaar 2014. In een geval heeft het College van Burgemeester en Wethouders een last onder dwangsom opgelegd van €2.500,- voor elke geconstateerde overtreding. Tegen deze last onder dwangsom is bezwaar gemaakt waarbij de partij meende een tuincentrum te zijn die alle zondagen open mogen en zij zich dus niet hoefden te beperken tot de 12 toegestane koopzondagen. Dit bezwaar is afgewezen door de Commissie Bezwaarschriften van de Gemeente Wassenaar.

Verkeershinder en/of geluidsoverlast

Vanuit diverse afdelingen van de gemeente is onderzocht of er klachten zijn binnengekomen over deze zaken. Klachten over verkeershinder zijn niet binnen gekomen. Wel zijn er meldingen bekend van verstoring van de zondagsrust door het laden en lossen van vrachtwagens aan de Starrenburglaan.

6 Toekomstige zondagopenstelling

6.1 Mogelijke Varianten

Onderstaand worden een viertal mogelijke varianten weergegeven op basis waarvan de zondagopenstelling een vervolg kan krijgen in Wassenaar.

Variant 1: Vrijstelling voor alle ondernemers voor 12 koopzondagen per jaar.

Het aantal koopzondagen voor supermarkten en tuincentra wordt teruggebracht zodat voor alle winkels in Wassenaar maximaal 12 koopzondagen per kunnen worden aangewezen op basis van een vergunning.

Variant 2: De huidige vorm – Vrijstelling voor supermarkten en tuincentra

Voor supermarkten en tuincentra is het toegestaan om alle zondagen van 12.00 tot 19.00 open te gaan. Musea en videotheken in de gehele gemeente mogen elke zondag geopend zijn van 10.00-21.00 uur. Voor alle andere winkels in Wassenaar kunnen maximaal 12 koopzondagen per jaar per gebied worden aangewezen op basis van een vergunning.

Variant 3: Vrijstelling voor alle ondernemers tussen 12.00 en 18.00

Voor alle winkels in Wassenaar wordt het mogelijk gemaakt om net als de supermarkten alle zondagen van 12.00 tot 18.00 open te gaan.

Variant 4: Algehele vrijstelling

De regels voor de zondagopenstelling worden gelijkgesteld met die van doordeweekse dagen.

6.2 Overwegingen en varianten

In de tabel op de volgende pagina worden de drie varianten beoordeeld ten opzichte van elkaar op basis van de onderstaande overwegingen:

- Het effect van de variant op gelijke kansen voor kleine ondernemers & supermarkten/tuincentra in Wassenaar
- Het effect van de variant op de zondagsrust/religie/overlast in Wassenaar
- Het effect van de variant op de koopkrachtbinding van lokale consumenten met die in omliggende gemeenten
- Het effect van de variant op deregulering

De overwegingen worden beoordeeld met onderstaande kleuren en scores:

Donkergroen		=	Zeer positief effect
Lichtgroen		=	Positief effect
Lichtrood		=	Negatief effect
Donkerrood		=	Zeer negatief effect

Varianten met overweging

	Gelijke kansen ondernemers	Zondagsrust/religie/overlast	Koopkrachtbinding	Deregulering
Variant 1 <i>12 koopzondagen per jaar voor alle ondernemers</i>	Voor alle winkeliers geldt een gelijk speelveld	Op twaalf dagen per jaar enige verstoring van de zondagsrust in alle winkelgebieden	De kans is groot dat de consument voor zowel dagelijks als recreatief winkelen, uitwijkt naar andere gemeenten in de omgeving	Voor alle supermarkten, tuincentra en winkelgebieden moeten afzonderlijk koopzondagen worden aangevraagd.
Variant 2 <i>Huidige vorm</i>	Supermarkten en tuincentra mogen vaker open dan kleine ondernemers.	Alle dagen per jaar enige verstoring van de zondagsrust rondom supermarkten en maximaal 12 keer in alle winkelgebieden	De kans bestaat dat de consument voor recreatief winkelen, uitwijkt naar andere gemeenten in de omgeving	Voor alle winkelgebieden moeten afzonderlijk koopzondagen worden aangevraagd.
Variant 3 <i>Alle ondernemers 12.00-18.00</i>	Voor alle winkeliers geldt een gelijk speelveld	Alle dagen per jaar enige verstoring van de zondagsrust mogelijk tussen 12.00 en 18.00 in alle winkelgebieden	Consumenten kunnen voor dagelijks en recreatief winkelen terecht in Wassenaar	Koopzondagen hoeven niet meer aangevraagd te worden
Variant 4 <i>Algehele vrijstelling</i>	Voor alle winkeliers geldt een gelijk speelveld	Alle dagen per jaar enige verstoring van de zondagsrust mogelijk tussen 06.00 en 22.00 in alle winkelgebieden	Consumenten kunnen voor dagelijks en recreatief winkelen terecht in Wassenaar	Koopzondagen hoeven niet meer aangevraagd te worden

6.3 Voorkeursvariant

Alles overwegende kiest het college op basis van de evaluatie voor variant 3: Vrijstelling voor alle ondernemers tussen 12.00 en 18.00 uur.

In variant 3 zijn alle belangen en wensen het meest optimaal tegen elkaar afgewogen.

De wekelijkse zondagopenstelling van supermarkten in Wassenaar is al twee jaar een groot succes. Binnen Wassenaar wordt het wel open mogen gaan van supermarkten en tuincentra als oneerlijk ervaren door andere ondernemers. Zo mag Bright Living aan de Rijksstraatweg die tuinmeubelen verkoopt niet open terwijl de Bosrand aan de overkant wel open mag op zondag. Ook hebben een aantal kleine zelfstandigen op de Luifelbaan aangegeven van de zondagopenstelling van de Jumbo mee te willen profiteren. Deze openstelling zorgt immers voor grote bezoekersstromen.

De kleine zelfstandige krijgt met variant 3 zelf de keus om wel of niet open te gaan maar wenst dit graag zelf te bepalen en ziet dit niet als taak van de overheid. De kleine zelfstandigen of de winkelgebieden als geheel kunnen nu elke zondag kiezen of er op die dag wel of geen behoefte aan is. Is het een mooie zondag en heeft de Stichting Centrummanagement Wassenaar iets georganiseerd kunnen ze open zonder vergunning, valt de zondag door het weer tegen kunnen ze gewoon dicht gaan/blijven. En ook hiervoor geldt dat het onwaarschijnlijk is dat het om elke zondag gaat. Eerder wordt er gedacht aan het gezamenlijk open gaan op een vaste zondag in de maand. Een groot deel van de consumenten zegt daarnaast meer gebruik te gaan maken van de zondag indien winkels vaker open gaan.

Omliggende gemeenten hanteren momenteel al ruimere mogelijkheden om open te gaan op zondag. Dit betekent dat consumenten die niet in Wassenaar terecht kunnen, elders gaan winkelen. Voorschoten, Leidschendam-Voorburg, Den Haag en Leiden hebben een volledige zondagopenstelling. Door variant 3 kunnen consumenten beter voor dagelijks en recreatief winkelen terecht in Wassenaar.

Ten slotte zorgt het huidige systeem er voor dat ondernemers per deelgebied 12 zondagen per jaar moeten aanvragen, de gemeente moet/kan deze verlenen en moet hiervoor de nodige handelingen verrichten. De ondernemer is gebonden aan aanvraag- en beslistermijnen. De ondernemer moet vervolgens zijn personeel en promotie op korte termijn regelen. Dit alles zorgt voor veel regeldruk of lasten. Met variant 3 is geen enkele zondag vergunning meer nodig.

De meest bekende belangen die niet per se gediend zijn met de zondagopenstelling zijn de zondagsrust en de kleine zelfstandige. De zondagopenstelling zal echter niet veel inbreuk doen op de zondagsrust in Wassenaar omdat het onwaarschijnlijk is dat alle zondagen volledig benut zullen worden. De supermarkten zijn inmiddels allemaal op zondag open wat een spreiding van consumenten teweeg heeft gebracht ten opzichte van de situatie voor de wijziging van de verordening in 2014. Om ook rekening te houden met het belang dat een deel van de inwoners hecht aan haar zondagsrust is onderzocht of er klachten zijn binnengekomen over deze zaken.

Klachten over verkeershinder zijn niet binnen gekomen. Wel zijn er meldingen bekend van verstoring van de zondagsrust door het laden en lossen van vrachtwagens aan de Starrenburglaan. Door het laden en lossen te verbieden op zondagen trachten wij deze overlast zoveel als mogelijk te beperken. Daarnaast is er voor gekozen om de openingstijden met een uur terug te brengen naar 12.00 tot 18.00 uur om zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de zondagsrust.

